

1016

A

Wniosek

posła Zygmunta Klemensiewicza i towarzyszy

w sprawie

szkód poniesionych przez rolników w Galicyi z powodu pryszczycy.

Szkody poniesione w roku ubiegłym z powodu klęski pryszczycy dochodzą w Galicyi do olbrzymiej wysokości. Składają się na rozmiary klęski w równej mierze zarówno skutki samej zarazy, jak i skutki zupełnie błędnych, po największej części wręcz szkodliwych, pod niektórymi względami groźniejszych od samej zarazy rozporządzeń namiestnictwa i starostw, a specjalnie weterynarzy, którzy sobie z tej klęski stworzyli źródło kolosalnego dochodu. Znaczna część tych zarządzeń, gdy ich skutki przybierać zaczęły rozmiary katastrofy, musiała być w zupełności cofniętą lub też do minimum zredukowaną. To też i pryszczycza po usunięciu drakońskich rozporządzeń szybko zaczęła spadać, lecz skutki tej gospodarki bezrozumnych biurokratów, jak i pobierających ogromne dyety weterynarzy lata całe ponosić i odczuwać będzie nasza hodowla bydła i trzody.

Szkody poniesione z powodu klęski pryszczycy rozdzielić należy na stratę z powodu padnięcia bydła i trzody, spadku na wadze, spadku ewentualnie utraty mleczności krów, wreszcie kosztu desynfekcyi.

Drugi dział to straty poniesione skutkiem wyżej wspomnianych zarządzeń władz, jak zbyt długie zamknięcie targów, a więc zupełne zniszczenie targu bydłem i trzodą, dalej zakaz paszenia bydła na pastwiskach, choćby bydło i trzoda całej wsi była zarażoną a pastwisko nie komunikowało się ze wsiami sąsiednimi. Ten ostatni zakaz i zmuszanie trzymania bydła miesiącami długo w stajniach pociągnął za sobą groźne straty w spaleniu siana i koniczu już w lecie, a więc koniecznem jest zakupno paszy po wysokich cenach w jesieni i zimie.

Do tych strat, które dotknęły niesłychanie hodowlę krajową, nie wliczamy strat zarobkowych, poniesionych przez tysiące chłopów skutkiem utraty zarobku, musiały bowiem tysiące chłopów miesiącami długo wystawać jako stójki przed zapowietrzonymi zagrodami, aby spędzać wrony i wróbl z podwórzy, lub łapać koty przechodzące z jednego obejścia na drugie. (Równocześnie jednak dozwolona była swobodna komunikacya dla weterynarzy, którzy z obory do obory na swej odzieży i obuwiu przenosili zarazę!) Nie wliczamy tu również tysięcy koron, które jako grzywny popłacili chłopci za rzekome nieprzestrzeganie rozporządzeń i poleceń urzędowych, które jako nieodpowiednie a po największej części z gruntu szkodliwe same władze cofnąć musiały!

Klęskę pryszczycy, która przeszła nad naszą hodowlą bydła i trzody, lata jeszcze odczuwać będziemy, to też jest obowiązkiem rządu, pośpieszyć z pomocą na razie tym rolnikom i tym gminom, które już obliczyły swe straty.

Obliczenia zaś takie nader dokładne dziś już istnieją. Odnoszą się one przedewszystkiem do 200 gmin 40. okręgu wyborczego. Potwierdzone względnie sporządzone przez urzędy gminne i zaopatrzone urzędowymi poświadczeniami przesłałem c. k. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie. Daty z powyższych gmin zebrano na podstawie dokładnie opracowanego kwestyonaryusza tegoż towarzystwa, które też zebrało i opracowało materiał statystyczny, nadesłany i z innych okolic kraju po dzień 1. stycznia 1912 r. Z powodu nawału materiału ogłasza c. k. Towarzystwo rolnicze w Krakowie na razie obliczenia strat 106 gmin, przeważnie z powiatów: Kraków, Podgórze, Wieliczka, Dobczyce. Są to wsi: Rakowice, Dziekanowice, Węgrzce, Mała Wieś, Gdów, Czarnochowice, Bodzanów, Odrzykoń, Polanka, Nowa Wieś Szlachecka,

Płaszów, Taszyce, Bronowice Małe, Strumiany, Brzegi, Raciborowice, Wrócnice, Bierzanów, Kokotów, Bałowice, Karniów, Kurów, Głębokie, Roszkowice, Przecław, Karniowice, Więckowice, Wolica, Zgłobice, Kielanowice, Chojnik, Strusina, Mikołajowice, Piotrkowice, Tarnowice, Lisia góra, Łowczów, Krzyż, Poręba radlna, Branice, Lubocza, Krzysztoforzyce, Grabówki, Batowice, Zachwiejów, Kurów, Rychwałdek, Wieprz, Kamesznica, Radziechów, Żabnica, Przyłaków, Ujsoly, Korbulów, Przyborówie, Sporysz, Krzyżów, Rajcza, Rycerka Dolna, Szare, Gilowice, Łodygowice, Lachowice, Cisiec, Ciencina, Pewła Mała, Wadów, Sułochów, Wolica, Czulice, Przyłasek, Rusiecki, Giebułtów, Liszki, Balice, Ruszcza, Kościelec, Teńczyniek, Chełmno, Łucznanowice, Kujawy, Kopaniny, Zesławice, Prusy, Ochmanów, Rożnialów, Ujazdów, Łagiewniki, Wiśniowa, Podłęże, Kantorowice, Bieńczyce, Bilezyce, Bogucice, Pawlikowice, Dojazdów, Chałupki, Wyciąże, Babice, Zielonki, Kościelniki, Okocim, Suchodół, Wola Rusiecka i Morawica.

W miejscowościach tych wszyscy ogółem ponieśli następujące straty: Chorowało tam razem wszystkiego bydła rogatego 8012 sztuk, a trzody chlewnej i kóz 6750, z tego padło 617 sztuk, wartości 41.279 koron. Wskutek ogromnego spadku na wadze bydła i trzody poniesiono tam ogółem 145.026 koron straty, na mleku zaś strata ta przechodzi sumę 104.065·74 koron; na środki zapobiegawcze wydano razem 32.867·72 koron; strata zaś na karmieniu paszą zakupioną wskutek niemożności wyganiań na pastwiska wynosi 335.366·38 koron; wskutek zamknięcia targów, wieś te, jak dotąd obliczają stratę 207.325·50 koron. Obok różnych strat innych, da się ująć na razie w gminach tych ogólna szkoda w sumie 911.661·24 koron.

Wobec tego stawiają podpisani następujący wniosek:

Wysoka Izba zechce uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby z powodu klęski pryszczycy, która hodowli bydła i trzody olbrzymie przyniosła szkody i zachwiała byt wielu rolników, polecił:

1. wstrzymać egzekucyjne ściąganie podatków aż do czasu żniw,
2. odpisać podatki tym, którzy skutkiem pryszczycy ponieśli straty w bydłe i trzodzie,
3. wypłacił rolnikom, którym bydło z powodu pryszczycy padło, całkowite odszkodowanie,
4. odpisać wszelkie nałożone grzywny,
5. spauzalaował dyety c. k. weterynarzy.“

Pod względem formalnym należy wniosek ten odesłać do komisji dla zwalczania zaraz bydłecych.

Resel.	Zygm. Klemensiewicz.
Jokl.	K. Seitz.
Daszyński.	Pernerstorfer.
Diamand.	Glöckel.
Hudec.	Schiegl.
Dr. Sig. Marek.	Hillebrand.
T. Reger.	Domes.
J. Moraczewski.	Cingr.
Dr. Lieberman.	L. Winarsky.
Hanusch.	Seliger.